

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ - ПІДГРУНТЯ ДЛЯ ПОБУДОВИ НОВОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ

Актуальність проблеми полягає у дослідженні інституту соціальної справедливості як фундаменту побудови нової демократичної держави з моральним базисом її правової системи.

Проблематика соціальної справедливості була темою для наукових пошуків не одного вченого – правознавця, політолога, філософа чи економіста

Розв'язанням спірних питань щодо справедливості як основи для побудови демократичної держави займалися такі науковці, як : Р. Дворкін, Дж. Ролз, М. Дж. Сендел, Р. Нозік та інші.

Соціологічний аспект досліджували такі вчені, як : О. Холостов, М. Назаров, В. Полтавець та інші.

Якщо ж говорити про вчених-правників, то даний аспект досліджували : В. Якубенко, Л. Мамут та інші.

Мета дослідження: теоретико-методологічний аналіз важливості соціальної справедливості як одного із основних засобів організації організації нового демократичного суспільства.

Завдання дослідження: дати визначення поняття «соціальна справедливість», обґрунтувати необхідність детального вивчення даного поняття для студентів-юристів та дослідити історію становлення цього інституту та його забезпечення в рамках реалізації державної соціальної політики.

Об'єкт дослідження: соціальна справедливість як соціальне явище.

Предмет дослідження: соціальна справедливість як інститут побудови демократичного суспільства.

Соціальна справедливість не є істотно новим поняттям, бо не виникла в рідному нам ХХІ-ому столітті. Однак, як фахівці у сфері юриспруденції, чисе покликання в відновленні та захисті порушених прав, ми повинні розуміти значення даного поняття та істотну вагу соціальної справедливості як інституту завдяки якому можлива побудова здорового демократичного суспільства.

Окрім того, не можна не врахувати вагу справедливості у процесі право-творення – норми національного чи міжнародного законодавства, враховуючи теперішні демократичні засади, повинні будуватись на рівності всіх суб'єктів перед законом і покаранні винних, яке призначається органами феміди відповідно до вчинених ними правопорушень.

Соціальна справедливість - це право кожної людини на гідні умови проживання і праці гарантоване державою, основа кожної високорозвиненої держави, найперша з цінностей сучасного цивілізованого суспільства.

Соціальна справедливість є важливою ознакою демократичної держави, котра, повинна поважати думку народу, забезпечувати гідні умови проживання і праці (умови та місце роботи і розмір заробітної плати) і т.д. Це можна вважати першочерговим завданням влади. Вона, в першу чергу, має орієнтуватися на потреби всіх верств населення, а не тільки якогось певного прошарку. Кожний громадянин може вільно висловлювати свою думку, не боячись осуду. Одним словом, у демократичній країні на першому місці повинно бути вміння «чути» громадян і знаходити компроміс, забезпечуючи вирішення їх проблем [3, с. 145].

Проблема порушення соціальної справедливості не до кінця викорінена в Україні. Більше того це питання не замовчується і дана проблематика стає темою не однієї міжнародної конференції. В ході деяких з них знайшло своє відображення започаткування важливого для суспільства дня – Всесвітнього дня соціальної справедливості.

Всесвітній день соціальної справедливості в Україні почали святкувати з 2011 року. А в Європі починаючи 2009-го. Чому і кому ми завдячуємо ідеї започаткування цього свята?

Оскільки соціальна справедливість вважається одним з головних принципів мирного співіснування, Організація Об'єднаних Націй вирішила об'єднати усіх для взаємної допомоги один одному. В цей день, як ніколи, відбувається максимальна активізація сил у боротьбі з бідністю, безробіттям шляхом консолідації зусиль, встановленням соціального діалогу, обміном міжнародним досвідом між країнами [3, с. 145].

Проте час запровадження Всесвітнього дня соціальної справедливості співпав з часом настання найбільшої економічної кризи, що не дало змоги в повному масштабі оцінити корисність таких зусиль. А деякого із дослідників навіть підвело під сумніви, чи дійсно це свято допоможе країнам подолати злидні, бідність та інші соціальні негаразди, чи є просто маркетинговим ходом вічних політичних протистоянь на міжнародній арені.

Однак всі сумніви розвіялись водночас з тим моментом, коли було прийнято Декларацію МОП про соціальну справедливість заради справедливої глобалізації. Вона гарантувала: створення нових робочих місць, соціальний діалог з іншими країнами та дієві принципи права. Дала людям надію на краще і стала не просто політичним ходом когось із управлінців, а принципово новим кроком і боротьбі за здавалося б таке абстрактне поняття як «соціальна справедливість» [7, с. 243].

Також, на мою думку, слід взяти до уваги міжнародну конференцію, за участі представників України та Білорусі 19 лютого 2012 року. На цій конференції піднімалися питання про соціальну справедливість, важливість об'єднання і соціального діалогу, для боротьби з проблемами на шляху до становлення соціальної справедливості в державі. Юрій Кулик під час виступу наголошував: «Соціальний діалог між Урядом, профспілками та роботодавцями піднявся на новий шабель. Про це свідчать наші постійні зустрічі та консультації. Відновились робота Національної тристоронньої соціально-економічної ради. У нас склались такі ділові стосунки, які нас повністю влаштовують. Треба сказати відверто, не по всім позиціям ми домовляємось, зокрема, з окремих пунктів Генеральної угоди, але суто в організаційному плані це питання вже відпрацьоване».

Його слова свідчать про те, що Кулик і його колеги, а їхньою лиці Україна та наші колеги з Білорусі розуміють важливість даного питання і прагнуть активними зусиллями залучити якомога більше небайдужих для подальшого прогресу.

Впровадження в Україні європейських стандартів й Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», й підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, здавалося б мало покращити ситуацію та позитивно вплинути на подальший проєвропейський напрям, заодно допомогти покращити економічну ситуацію в державі, натомість навпаки привело до погіршення. З боку Уряду запроваджувалися реформи, які навпаки призвели до погіршення економічної та соціальної ситуації в країні [1, с. 14].

У зв'язку з цим люди почали протестувати, вимагаючи змін, щоб мати можливість нормально жити в цій державі. Таким чином міжнародних стандартів виявилось недостатньо для забезпечення гідних умов проживання громадян, велике значення тут відіграли людяність і розуміння поняття соціальної справедливості, яка повинна бути константою для всього населення і кожного індивіда зокрема [2].

Отже, соціальна справедливість є важливою ознакою, притаманною демократичній країні. Державі, в котрій рахуються з думкою, інтересами і потребами кожного громадянина. Коротко кажучи, бути орієнтованою на державу. Що стосується України, то в нас проблема соціальної нерівності ще не вирішена. Уряд шляхом запровадження нових реформ, залученням нових партнерів, веденням соціального діалогу на конференціях піднімає це питання, щоб активізувати свої сили і сили міжнародної спільноти для вирішення наявної проблеми.

Не можна не зауважити і вагу соціальної справедливості як інституту, завдяки якому можливе і в принципі повинно відбуватись законотворення в країні – запровадження нових норм права має бути на засадах рівності, чесності і справедливості, саме такими законами повинно керуватись принципово нове демократичне суспільство.

Також хотілося би наголосити, що велику роль у встановлення соціальної справедливості відіграє ще й людських фактор. Оскільки, є багато людей, котрі або не знають що таке «соціальна справедливість», або переконані, що вона неможлива. Деколи представники влади є надзвичайно глухими до потреб простого населення. Осць тут і виникають колізії – між «правом на папері» і правом в життєвих реаліях. Тому, держава, політичні організації, та інші установи мають бути готові до пошуку компромісу для встановлення соціальної справедливості в країні.

Список використаних джерел

1. Владимир О. М. Соціальна справедливість - основа розвитку національної економіки України URL.: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/27626/2/VII_AZST_2018v3_Vladymur_O_M-Social_justice-the_140-141.pdf
2. Заїка Н. Ю. Соціальна справедливість як основна проблема соціальної держави : Матеріали міжнар. конф. Дні науки філософського факультету – 2007, (Київ, 18-19 квітня 2007 р.) : Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2006. Ч. VI. С. 38-39.
3. Гнасевич Н. В., Рудакевич О. М. Соціальна справедливість в контексті реалізації прав і свобод людини впливу : Україна в умовах реформування правової системи : Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії а міжнародний досвід : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, Тернопільський національний економічний університет, 5-6 квітня 2019 р. Тернопіль : Економічна думка, 2018. С.143-146.
4. Заїка Н. Ю. Проблема соціальної справедливості в контексті держави. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія. 2007. Вип. 84-86. С. 169-171.
5. Платон. Держава : пер. з давньогр. Д. Коваль. : Київ : Основи, 2000. 355 с.

6. Політологія: навчальний енциклопедичний словник довідник для студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації : за наук. ред. д-ра політ. н. Хоми Н. М. [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2014. 589 с.
7. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник : П. П. Шляхтун. : Київ : Центр учбової літератури, 2010. 472 с.